

LTÖK.

k számú-
ejtése:
en.

Okolicsányi
leischmann
Ringer Li-
b), Mérey
és Vitike,
nő, Kocsis
na, Badics
Leo, Dezső
Ferencz,
dős József
k Kálmán,
Esterházy
nek Lajos,
Paula és
yes sorokat
ál mégis a
Breszlauer
ános (más-
rsi Dezső,
Bogdándy
Záborszky
vát Emil,
ess Gizike,
Degenfeld
ula, Nékám
stein testv.,
e és Ernő,
etl Győző,

en megtör-
Leo, Dezső
alom-köny-
ai», átdol-
el) a kiadó

iban közölt
Kazy Livia,

postája"
g.

es szín-nyo-
kötési tábla
folyamából
Athenaeum
ziek-tere 3.

KIS NEMZET

— A MAGÁÉ EZ A KEDVES KUTYÁCSKA? (Lásd a 277. lapon.)

Szerkeszti Forgó bácsi.

AZ ÓDON VÁR TITKA.

— Elbeszélés számos képpel. —

(Folytatás.)

KELLEMESEN utaztak Kálmán és testvérei a mamával, mert a jó apa gondosan rendezett el mindent. Az öreg hű szakácsné már egy nappal előbb kelt útra a podgyással, hogy a nyári lakásban minden készen fogadja az érkezőket, akár csak régi otthonukban.

Vagy félnapig utaztak vas-pályán, de a gyermekek nem találták hosszúnak ezt az időt. Eleinte Budapest környékén nem sok látni való akadtt ugyan a sik tájon; de amint a bérczes fölvidékre jutottak, annál nagyobb örömmel nézegették a szép erdőket, regényes sziklákat. Egyik-másik hegy-csúcson vár-omladékot láttak s ez mindjárt eszébe jutatta Florának az ő kedves beszéd-tárgyát:

— Valjon a mi várunk is ilyen magas hegyen van-e?

Mert már a magukénak tekintette a várat, melyet még nem is látott. Kálmán pedig nevetve felel:

— Nincs ilyen magasan, Floriczám. A képen úgy láttam, hogy igen szerény dombocskán áll. Jó lesz, ha nem vársz tulságosan sokat.

Dél-tájban szálltak le a vonatról, egy kisebb állomáson, ahol más különben se hintó, se jó ebéd nem várja az utast. De őket várta. Az apának egy jó barátja, előkelő birtokos, lakott közel s ott volt kocsijával a pálya-udvaron. Barátságos üdvözlés után szép uri kastélyába vitte őket ebédre, megjegyezve, hogy ebéd után mindjárt befogat s még idején az est beállta előtt ott lesznek a turvári kastélyban, mely

vagy két órányira van innen a hegyek közt. Flora kíváncsian kérdé:

— Ugy-e, kedves bácsi: járt már ott, ismeri azt a régi várat? Ugy-e, nagyon szép és szabad is oda fölmenni?

— Ó igen, jártam ott sokszor. Elég jó állapotban van még, de biz' azt nem mondhatnám, hogy valami nagyon sok szépet s érdekeset láttam volna benne. Holmi ócska butorok, régi fegyverek, családi emlékek és effélék vannak benne. No, hiszen majd meglátjátok. Van ott egy öreg őr, az majd körül vezet.

A gyermekek tapsoltak örömben. Épp csak ezt akarták tudni. Most már megnyugodtak.

Korán délután elő-állt a diszes uri fogat s az öt gyermek a mamával elhajatott. Vad-regényes hegy-vidéken kocsiztak végig; de ez most nem igen érdekelte őket. Szerettek volna már ott lenni.

— Ó, hát soha sem érünk már oda? türelmetlenkedett Flora.

Kálmán, aki a kocsis mellett a bakon ült, pontosan volt tájékozva mindenről. Hátra fordulva mondá:

— Már csak negyed órányira vagyunk. És ha amazt a dombot megkerüljük, akkor nézzetek majd balra.

Persze alig várták, hogy balra nézhesenek. Amint a kijelölt helyre értek, még a mama is érdeklődve tekintett balra, mert láthatóvá lett az ódon vár, melyet annyiszor emlegettek. Biz' az már félig-meddig düledező állapotban volt, de még nem lehetett romnak mondani. Egyik sarkán hatalmas torony emelkedett, minden oldalról erős bástyák és magas falak övezték s a falak mint ha lenyultak volna a domb tö-

veig is; csak hogy ezt a sűrű, nagy fáktól nem lehetett jól látni.

— Nézd, mama, nézd! szólt Flora örvendezve. (Lásd a képet a 277. lapon) Mily gyönyörű! Mily nagyszerű! Ó, hogy mondhatta a bácsi, hogy nem szép! Egészen olyan, mint a mesebeli tündér-kastélyok.

— No persze! tiltakozott fitymálva a mese-szakértő Imrike. Arról ugyan szó sem lehet! A tündér-kastélyok fehér márványból meg kristályból valók és ragyognak az aranytól.

De azért Imrike is nagy érdeklődéssel bámult az ódon vár felé, amig csak tehetette. Az ut kanyarodásánál azonban csak hamar eltűnt szemeik elől a vár s néhány perc múlva megérkeztek a ház elé, melyben a nyarat voltak töltendőik.

A vár-domb tövében emelkedő terjedelmes, tekintélyes épület volt ez, amelyet a hajdani urak emeltettek, mikor már kényelmetlennek találták, hogy magasan, a bástyás, tornyos várakban lakjanak. Ez az alsó kastély is jó kétszáz esztendősen lehetett, vastag falakkal, tágas termekkel, pitvarokkal, folyosókkal, sok zig-zuggal; hely azonban bőségesen volt benne.

Az ajtóban az öreg cseléd fogadta az érkezőket.

— No's, rendben van minden? kérdezte a mama. Nincs valami hiba?

— Nincs, kérem alássan. Nagyon kényelmes ház, jó hűvös is lesz a meleg napokban. Csak éjszaka lármáz valami . . . azt hiszem, baglyok tanyáznak ott fenn abban az ócska várban és éjjel szerte röpködnek.

— Természetesen, az hozzá tartozik az ilyen ódon várhoz, szólt Flora elégedetten.

Mialatt a mama a cseléddel egyet-mást rendeztetett, a gyermekek fölfedező utra

indultak és bejárták a ház minden részét, föld-szint és az emeleten. Nem éppen sokat fedeztek föl. A szobák nagyobb része üres volt, mert apa csak néhányat butoroztatott be a nyári rövid időzésre, még pedig a gyermekeknek földszint, mamának az emeleten. Egyik üres szobában, melynek ablaka a vár felé nyílt, Flora fölkiáltott:

— Ez nagyon kedves szoba, épp a várra néz. Megkérem a mamát, hogy ezt rendezze be nekünk háló-szobának, Aranka!

— Köszönöm, nem kérek belőle, felelt Aranka. Majd bizony, hogy a baglyok fölhuhogjanak az álmomból!

Mire befejezték kör-utjokat, már készen várta őket az ozsonna a földszinti ebédlőben. Sietve hörpintették ki a kávéjokat.

— Mamácska, szólt a nyugtalan Flora még egészen világos van, ugy-e kísétálhatunk egy kicsit?

— Nem bánom. De messzire ne menjetek. Csak itt a ház környékén nézzetek szét.

A kis Bözsikének nem volt kedve a sétára, tehát csak a négy nagyobb testvér indult ki. Jobbra fordultak s amint megkerülték a házat, szemökbe tűnt a dombon emelkedő ódon vár. Egészen közel alig száz öllyire látszott, de a közben álló nagy fáktól mégsem láthatták jól.

— De kár, hogy a mama nem enged messzebb sétálnunk, sohajtott Flora. Estig még megjárhattuk volna a várat.

— Ráérünk máskor is, jegyzé meg Aranka. Először itt a magunk háza táján nézzünk szét.

Ott nem sok látni való akadt. Valamikor nagy kert lehetett ott, most is szép fasorok s facsoportok állnak mindenfelé, máshol sűrű

bokrok, itt-ott egy korhadt ülő pad is; de nagyon meglátszott az egészen, hogy régóta nem lakott itt a gazda, nem viseli gondját a kertnek senki. Hátsó kerítése össze volt töredezve, akár hol ki lehetett menni rajta, nemcsak az ajtón.

Egyelőre nem mentek ki sem az ajtón, sem a réseken, hanem kedvökre futkostak, kergetőztek a parlag kertben.

— Jaj de pompás itt! kiáltott föl Aranka. Nézzétek, itt buvócskát is lehet játszani; olyan sűrűk a bokrok, hogy ugyancsak szemes legyen, aki ott rátalál valakire.

— Igen, majd nem olyan, mint az elátkozott erdő, amelyen át kellett hatolni a vitéznek, aki az elvarázsolt király-kisaszszonyhoz akart jutni, mondá Imrike.

— Az a legjobb, hogy járhatunk-kelhetünk, amerre tetszik, vélte Flora. Ez aztán különb ám, mint azok az unalmas buda-pesti séta-terek.

— Mert ott szépen rendesen a csinált uton köll lépegetni, ugy-e? szólt Kálmán nevetve. No, van egy kis igazad. Csak hogy itt nem is teszünk kárt semmiben, nincs drága virág, melyet össze taposhatnánk.

Addig futkostak, míg egyszerre csak bámulva álltak meg egy magas fal előtt. Ez mint ha a kertnek egyik oldalról a kerítése lett volna. De milyen kerítés! Valóságos várfal, majd három öl magas, fenn rovátkás.

— Miféle hatalmas fal ez? tünődött Kálmán. Menjünk végig mellette, hova vezet?

A ház irányában indultak és mihamar látták, hogy a magas fal hozzá van építve a ház hátsó falához.

— No, ez szép dolog! kiáltott föl Flora. Így hát erről az oldalról nem is jutha-

tunk a házuink mögé. Ez a fal egészen elzárja.

— És alkalmasint a ház tulsó felénél ismét folytatódik a fal, jegyzé meg Kálmán.

Oda futottak, hát csakugyan úgy volt. A háznak amelyben laktak, csak homlokzata és két oldala felé nyílt szabad tér; hátra felé a magas fal elzárta a környéket.

— A falon túl levő terület bizonyosan a várhoz tartozik, mondá Kálmán. Ha még kissé odább sétálunk, meggyőződhetünk róla.

— Csak volna itt valaki, akitől meg tudhatnánk valamit! szólt Aranka.

— A falu messze van, az emberek nem igen járnak itt, magyarázta Kálmán.

Épp ekkor azonban egy hosszú szőrű, loncsos farku kutya közeledett feléjük. Nagyon barátságos fark-csoválással közeledett és szinte kérdezni látszott okos szemeivel: hát ti kik vagytok? Aranka, nagy állatbarát lévén, mindjárt magához is hívta, simogatta és csak-hamar mindnyájan barátságot kötöttek vele.

— Nagyon szelid jószág, mondá Kálmán. Az ilyen kutya nem igen szokott elkószálni a gazdájától.

— Talán azé az öreg emberé ott ni! szólt Imrike.

Nem messzire egy bekerített darabka megmivelt földet láttak s ott egy öreg embert, aki épp össze szedegette a szerzőségeit és nyilván haza készülődött napi munkája után. Nem egészen falusias földmivesnek látszott, inkább valami kertészforma embernek. Szembe jött velök s Flora nyájasan köszönt neki.

— Jó estét, bácsi!

— Jó estét kisasszonykám! felelt az öreg nem éppen barátságosan, de szárazon.

— A magáé ez a kedves kutyácska? Olyan szelíd, barátságos állat! (Lásd a képet a czimlapon.)

— Az a, csöndes öreg jószág, az én jó Kozárom, mondá az öreg. Most bizonyosan örül, hogy a vén gazdáján kívül egyszer már más embert is lát.

— Hát nem lát embert? kérdé Aranka. Nem a faluban laknak?

Az öreg tagadólag rázta a fejét.

— Hát hol?

— Amott fönn, a várban.

— Akkor bizonyosan maga a vár öre, szólta Kálmán.

— Az én, eltalálta az urfi.

— Jaj de jó! örvendezett Flora. Akkor hát beszélhet nekünk arról az érdekes várról sokat.

— NÉZD MAMA, NÉZD! (Lásd a 275. lapon.)

— Nincs arról mit beszélni, felelt az öreg nagyon kurtán. Nincs ott semmi érdekes.

— Ó, dehogynincs! Majd találunk mi! Ha fölme gyünk, majd körül vezet, ugy-e?

— A várba senkinek sem szabad bemenni.

Flora ijedten bámult rá.

— Nem szabad? Már hogy ne volna szabad? Épp ma beszéltünk egy urral, aki nem régen fönn volt a várban.

— Volt, volt, az akkor volt. Most nem lehet.

— De hát mért nem lehet?

— Érje csak be a kisasszonyka annyival, hogy nem lehet, szölt az öreg majdnem nyersen. Jó éjszakát kívánok! Gyere Kozár!

És szaporán odább ballagott.

Florának nagyon leesett az álla, de a testvérei is boszusan néztek az öreg után.

— De hiszen ez borzasztó! kiáltott fel a regényes terveiben csalódott Flora. Miért nem akar ez a csuf vén ember beereszteni?

— Talán valami bujdosó királyfit rejteget, vagy gonosz boszorkány-mester ütött tanyát a várban, vélte Imrike.

— Ugyan hagyd el a meséidet, te buksi! szölt Aranka.

— Jól van, hát nem szólok, felelt Imrike neheztelve. Ha jobban tudjátok, hát mondjátok meg.

— Tudni csak annyit tudhatunk, hogy az öreg bizonyosan csak azt teszi, amit parancsoltak neki, jegyzé meg Kálmán. És abban igaza van, hogy be köll érnünk ennyivel.

— De ez nagyon boszantó! indulatoskodott Flora. Másokat még nem régen bebocsátottak, mi pedig nem mehetünk be! Az az öreg ember titkol valamit . . .

láttam, mennyire nem tetszett neki, mikor a várról beszéltem.

— Azt én is vettem észre, bizonyítá Aranka.

Ebben mindnyájan megegyeztek, csak hogy ezzel csöppett sem jutottak előbbre. Valami titok lappang fönn az ódon várban. Ez még inkább fokozta kíváncsiságukat. Tenni azonban semmit sem tehettek s majdnem boszusan tértek vissza a házba.

(Folytatása következik.)

HEBEHURGYA ZSUZSIKA.

(Képekkel a 284. és 285. lapokon.)

BOLTBA ment a mama s bevásárolt mindenfélét. Vele voltak Zsuzsika és Dinike is és sováran nézegették a sok jó csemegét, mely a boltban polczokon és állványokon kínálkozott.

— Mamácska, végy nekünk is valamit! kérte a kis Dinike.

— Jaj de jó volna! bizonygatá Zsuzsika. Holnapra össze hívnam mind a leányokat és fiukat, aztán nagy ozsonnát adnék.

A jó mama mosolyogva egyezett bele.

— Nem bánom. Ugy is veled van a kosárcád, rakjuk tele. Válogassátok, ami kell.

Össze is válogattak a legjavából: ízes czukrocskákat, piskótát és más süteményt s még egy csomagocska teát is, mert a harapni valóhoz szürcsölgetni való is kell, Zsuzsika pedig el tudta a teát készíteni. Tetézve megtelt a kis kosár.

— No, ti most menjetek haza, szölt a mama. Nekem még másfelé is van utam.

Vígan mentek Zsuzsika és Dinike haza felé. Nem is voltak már messze a házuktól, mikor egy nagy eső-csepp esett Dinikének az orrára.

— Ni, esik az eső!

A következő pillanatban már jócskán megeredt. Zsuzsika ijedten kiáltott fel:

— Jaj, a mi jó csemegéink! Megáznak, elromlanak . . . fussunk gyorsan amoda ni, az eresz alá!

Futottak is, ahogy csak bírtak (Lásd a képet a 284. lapon)) és szerencsésen eljutottak az eresz alá. Ott nem érte őket az eső, mely most ugyan csak zuhogott.

— Ugy-e jó, hogy ide menekültünk? szölt Zsuzsika. Itt kényelmesen megvárhatjuk, míg eláll az eső. Még mulatságos is nézni, hogy áznak mások.

Az ám, ez nagyon mulatságos volt. Sok embert lepett meg a hirtelen zápor s nem mindenki tudott olyan okosan menekülni, mint Zsuzsika. Ő meg tudja választani a helyet; de meg ám!

Mégis talán jó lett volna, ha egy kicsit hátra is néz. No, meg is tette végre.

— Furcsa! Milyen nehéz lett a kosaram!

Oda pillantott és majd kővé vált ijedében. Ó jaj, milyen borzasztó! Hebe-hurgyan úgy állt oda, hogy a kosár épp az eső-csatorna szája alá került és tele folyt vízzel. (Lásd a képet a 285. lapon.) Vége, vége a sok drága kincsnek! A czukorka elolvadt, a piskótából és süteményből csirizpép lett, a teából spenót-cusapajz... elázott a lakoma és vendégség!

Elállt már az eső. Zsuzsika és Dinike haza bandukoltak, de már csöppet sem vidáman. Meg is fogadta Zsuzsika, hogy jövőre nem lesz hebe-hurgya és remélem, be is váltja a szavát.

A VARÁZS-IGE.

MESÉKBEN néha még ma is olvashatni, ezt a furcsa szót: *Abrakadabra*. A mesebeli bűvészek és varázsló-mesterek mondogatják, mikor titokzatos hókusz-pókuszait végzik, mint olyan bűvös ígét, mely mindenféle csodadolgot elő tud teremteni.

Ám az emberek sokáig komolyan hittek ennek a furcsa szónak bűvös erejében. A legtöbben pedig azt sem tudták, hogy ez a szó honnan ered és mit jelent.

Hajdanában, nagyon régen, több ezer esztendővel ezelőtt az asszír nép hitt egy pogány istenben, akinek Abrakadabra nevet adott. És azt is hitték a jámbor asszír emberek, hogy ha e nevet pergamenre írva

a mellükön viselik, ezt az ő pogány istenök nagyon jó néven veszi és jutalomul minden bajtól megóvja őket. Innen eredt a babona.

Később ugyanis egy Quintus Sammonicus Serenus nevű ember nyitjára jött, hogy ezt a szót sajátos módon lehet háromszögre írni, még pedig így:

```

A B R A K A D A B R A
A B R A K A D A B R
A B R A K A D A B
A B R A K A D A
A B R A K A D
A B R A K A
A B R A K
A B R A
A B R
A B
A

```

Ebben a háromszögben nemcsak a legfelső sor adja az »Abrakadabra« szót, hanem az egyre keskenyedő többi sor akár-melyike is, ha a sor végére érvén, hozzá olvassuk még a fölötte levő sorok utolsó betűjét. Az összes utolsó betűkből aztán megint az egész szó tűnik elő.

Ezt akár mely más szóval is éppen így megtehetni, ámde ez a furcsaság nagyon rejtélyesnek látszott hajdan a babonás, tudatlan emberek előtt. Furfangos ámitók elhitték velök, hogy aki az ilyen bűvös ígével tele irt lapot zsinórra fűzve viseli a nyakán, az meggyógyul a fogfájástól, hideg-leléstől és mindenféle nyavalyától. Drága pénzen osztogatták az így befirkált pergamen darabkákat, amelyek persze semmit sem használhattak. Akadt olyan oktondi ember is, aki, mert a nyakán viselve a bűvös szer nem segített, hát megette, amibe aztán csak még inkább bele betegedett.

Lassan-lassan belátták az emberek, hogy biz' ez csupa együgyűség. Vége lett az »Abrakadabra« dicsőségének és most már csak afféle mesebeli varázs-ige, amelytől a valóságban bizony senkivel sem történik semmi csoda, még csak a fogfájása sem mulik el.

A TESTVÉREK.

*Két jó testvér vagyunk mi,
Egymást el nem hagyjuk mi,
Tanulásban, játékban is
Egymást támogatjuk mi.*

A BÜVÖS TOJÁSOK.

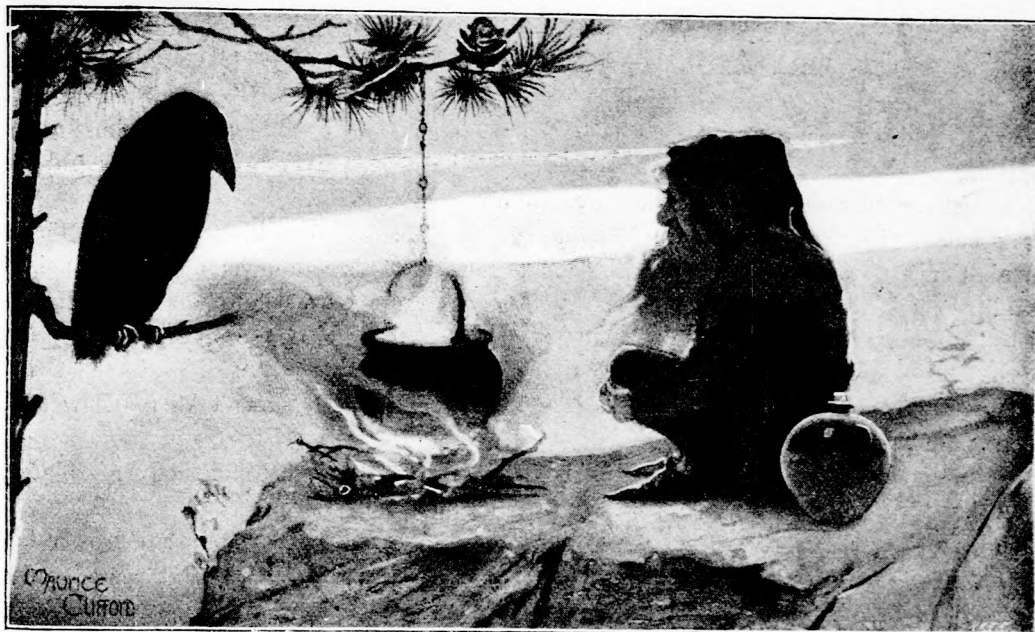
— Mese. —

(Képekkel a 281. és 283. lapokon.)

HOL volt, hol nem volt, egyszer valahol és valamikor volt egy szegény favágó ember és annak a felesége, meg a leányuk Juliska. Egyszerű szegény emberek voltak, de békességben és szeretetben elégedetten

éldegéltek, szorgalmas munkájokkal mindég megkeresték mindennapi kenyerüket.

Egy napon a favágó messze benn dolgozott az erdőben, nem is mehetett haza ebédre. A felesége tehát déltájban kibalagott hozzá és vitt neki enni valót. Azután segített is az urának a munkában és már esteledett, mikor ismét haza felé

... KICSI TÖRPÉCSKE NAGY SZAKÁLLAL. (Lásd a 282. lapon.)

indult, hogy a Juliska leányuk ne legyen oly sokáig egyedül otthon.

Már jóformán rá is sötétedett, mikor az erdő széléhez közeledett. Itt egy tisztáson tüzet látott s azt hitte, pásztorok tanyáznak ott. Mivel pedig épp utjába esett, hát a tűz irányában ment, hogy lássa, ki rakta a tüzet? De amint közelre ért, ugyan-csak

meglepetve bámult, mert nagyon furcsát látott és hallott.

A tűz fölött katlan függött s a katlanban bizonyosan víz forott, mert nagyon párologott. Nem valami remek étel főhetett benne, mert mind a ketten, akik nézték, ugyancsak elszontyolodott képpel nézték s bus kedvvel beszélgettek. Igen; beszél-

gettek is, pedig egyikök, aki a földön a tüznél ült, csodálatos kicsi törpéske volt, bozontos nagy szakállal. (Lásd a képet a 281. lapon) a másik pedig nagy fekete holló, mely a törpével szemben egy fa ágán üldögélt.

— Kedves hollóm, hűséges szolgám, így már bizony nagyon csehül vagyunk. Megraktam a tüzet, fölforraltam a vizet és nincs mit bele aprítani!

— Váltig sajnálom magam is, kedves gazdám, felelt a holló. Órákig kerestem-kutattam már alig bírtam a szárnyamat, de nem találtam semmit, hát nem is hozhattam.

— Akkor vacsora nélkül fekszünk le, ha csak meleg vizecskét nem akarunk kanalazni. Pedig ugyan éhes vagyok! Tegnap is alig ettünk valamit.

— Magam is majd lefordulok innen az ágról.

Az asszony ott a közel bokornál szinte akaratlanul szólt:

— Ejnye no, szegények! Biz' ez baj!

A kis törpe fölugrott és félig boszusan mondá:

— Hát te mit leskelődöl itt?

— Nem leskelődöm én, egészen véletlenül bukkantam rátok. És szívesen segitnék is a bajotokon, de bizony üresen viszem haza ezt a bögrét, az uram fenéig kikalazta.

— Váljék egészségére! De ha üres a bögréd, akkor csak menj szépen odább. Üres bögrénk nekünk is van.

— No, azért mégis segíthetünk a bajon, szólt a jó asszony. Jertek velem. Szegény emberek vagyunk ugyan, de egy kis harapni való mégis csak akad a házunkban.

— Köszönjük, jó asszony, de így nem

segíthetsz rajtunk. Nem szabad ebből az erdőből kimennünk.

— Az már baj! Az az... így sem baj. Várjatok meg itt, haza sietek és hozok valamit.

— Csak hogy már későre jár az idő; meg nagy fáradtság is volna haza menni, megint ide vissza, azután megint haza.

— Nem halok bele. No, csak várjatok meg.

— Elsietett és nem nagy idő múlva egy tyukkal tért vissza. Nem talált otthon egyebet, hát az utolsó tyukját fogta el. Azután főzött olyan tyuklevest, hogy a kis törpe, de még a holló is majd megfultak, oly mohón ették.

— No, ez jó volt, szólt a kis törpe. Szeretnék is valamivel megjutalmazni, jó asszony, hogy így jól tartottál minket szegény éhezőket; de se aranyom, se ezüstöm...

— Az én fészkeemben talán akad valami, szólt közbe a holló.

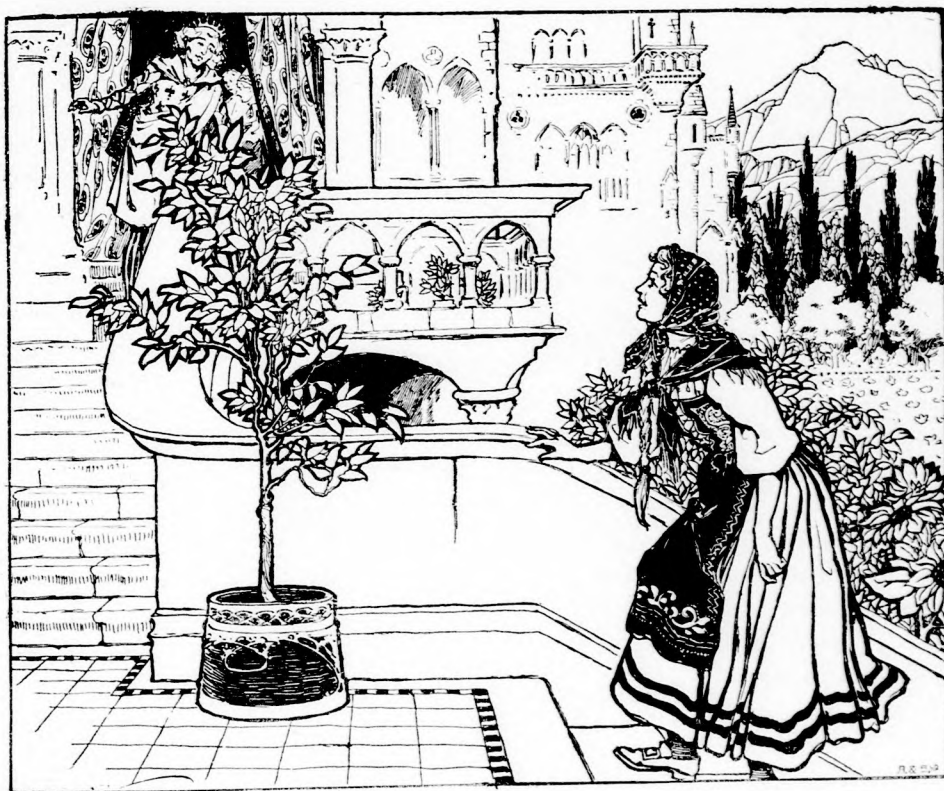
— Igaz a! Nézz föl kedves szolgám, hozd el, amit találsz.

A holló felröppent a fa tetejére és három tojást hozott le. A kis törpe oda adta az asszonynak és így szólt:

— Fogd ezt a három tojást, valamikor még jó hasznát veheted vagy te magad, vagy a leányod, akire ráhagyhatod örökségül. De jól jegyezd meg: csak a leg is legnagyobb szükségben, ha már semmi más segítséget sem láttok valamely nagy bajotokban, akkor szabad egy-egy tojást feltörni. És nem csak gondosan rejtve kell tartani, hanem egyszerre két embernek tudni sem szabad róla. Ha tehát leányodra hagynád, csak a halálos ágyadon mondhatnád meg neki a titkot.

Az asszony megköszönte, ámátor nagyon nagyra nem igen becsülte az ajándékot. Hiszen a három tojásból sem kerülne egy tányérka rántotta, hát még ugy, hogy csak egyenként szabad feltörni! De azért mégis gondosan eltette, mert látta, hogy nem közönséges kis törpe az, aki adta.

A szegény család aztán tovább éldegélt szegényesen és sok munkával. De egyszer aztán nagy szomorúság költözött a szegény házikóba; a favágó megbetegedett, meg is halt. Nem volt többé, aki a mindennapi kenyeret megkeresse. Ekkor az özvegy asszonynak eszébe jutott a három

— JÖJJ MÁR, OLY RÉGEN VÁRLAK! (Lásd a 286. lapon.)

tojás. Elő kereste, de aztán megint csak vissza tette a láda fiába.

— Azt mondta az a kis törpe, hogy csak akkor törjem fel, ha semmi más segítséget nem tudok. De anyyira még nem vagyok. Dolgozni fogok és Juliska is segít, hiszen már nagyocska leány.

A szegény özvegy asszony és a leánya tehát dolgozgatva, bajoskodva valahogy csak megéltek tovább is. Juliska ez alatt szépen felnövekedett és nem csak szép, hanem szorgalmas, szelid jó leányka lett belőle, akit akár ki is megirigyelt volna az anyjától. Megérdemelte volna, hogy vidá-

man és boldogan éljen, pedig egészen más élet várta.

Mert néhány esztendő multával a jó anya is megbetegedett, meg is halt. Mikor már érezte, hogy utolsó órája közeledik, magához hívta Juliskát, elő vétette vele a három holló-tojást s el is mondta ezeknek a históriáját.

— Szegénységben maradsz, nem hagyhatok rád ezen a három tojáskán kívül semmit. Ezeket is csak a legvégső szükségben szabad használnod. Mi van bennök, nem tudom, de hiszem, hogy megsegítenek a bajban. Rejtsd el jól, senki se tudjon róla. Ha úgy van, amint gondolom, akkor bűbájos kincs és nagy hasznát veheted.

Juliska eltette a titokzatos kincset, nem is sejtve, hogy van valaki, aki ha nem is mindent, de valamit mégis megtudott róla. Mert épp mikor édes anyja az utolsó szavakat mondta, az ajtóhoz ért egyik szomszéd-asszony és meghallotta a beszédet. És mikor Juliska nagy sirás és könny-hullatás közt már eltemette a jó

anyját, oda jött hozzá a szomszéd asszony és sok mézes-mázás szóval magához édesgette.

— Nincsen senkid a világon, szegény leány, de én befogadlak. Jó dolgod lesz nálam, csak megtedd mindig, amit parancsolok.

Juliska hálásan fogadta, hogy meg is teszi. Eleinte meg is volt úgy ahogy, denapról napra keservebbre fordult a dolga. Annyi munka szakadt a nyakába, hogy már nem is győzte, és ha valamit nem végzett asszonya kedvére, jaj volt akkor neki. Ha pedig sirni mert, akkor még rosszabb lett a sorsa, úgy hogy már azt sem tudta, mit tegyen. De ez még mind semmi. Hanem egy napon a gonosz asszony bezárta a szobájába, egy csomó fonalat adott neki és így szólott:

— Vasárnap nagy bucsu lesz, ott akarok lenni és azt akarom, hogy én legyek a legszebb. Fonj és szőjj és varrj nekem olyan ruhát, hogy még a királynénak se legyen külön. Tudsz te hozzá, ha akarsz. Addig egy falat kenyeret sem kapsz, amíg

FUTOTTAK, AHOGY CSAK BIRTAK.

(Lásd a 279. lapon.)

el nem készülsz. És ha éhen halsz, a te bajod lesz.

Szegény Juliska majd halálra-vált. Hogy teljesítse ezt a lehetetlen kívánságot? Sirt, zokogott, kétségbe esett és már azt hitte, hogy éhen köll elpusztulnia; de szerencsére eszébe jutott az édes anyja utolsó szava. Most már igazán nem tud magán segíteni.

Elő vette a három tojáska egyikét. Maga is kíváncsi volt, hogy ugyan mit segíthet ez? De ha már elővette, hát végre fel is törte. Valami kis szövetke meredt ki belőle. Megfogta és huzta... csak huzta, de annak a valaminek csak nem akart vége szakadni. Mikor aztán végre valahára mégis csak künn volt az egész és Juliska meg nézte, hogy micsoda: hát álmélkodva látta, hogy olyan remek arany himzésű köntös, amilyen talán még a királynénak sincs.

Hívta is mindjárt az asszonyát és átadta neki a kívánt ruhát. A gonosz asszony eleinte nagyon örült a cifra köntösnek, de aztán így szólt:

— No lám, tudtam én! De ez még nem elég. Az ilyen parádés ruha azonban semmit sem ér, ha nincs hozzá gyöngyös gyémántos ékszer. Hát ezt is szerezz, mert különben éhen vesztlek.

Most már nem busult Juliska annyira, hanem elővette a második tojás-kát s feltörte. Hát csakugyan annyi gyöngy és gyémánt omlott ki belőle, hogy akár a királyné is beérhette volna vele.

De nem érte be a gonosz asszony. Majd megpukkadt a bosszuságtól és irigységtől és most már maga akarta birni azt a varázs szert, amellyel Juliska mindent elő tudott teremteni.

— Ide adod, vagy meghalsz! Elevenen eltemetlek, ha vonakodol!

Elő hívta cselédeit, legényeit, de Juliska nem várta be, hanem futás-

nak eredt. Futott, ahogy csak birt, de üldözői mind-inkább sarkába értek és az erdő szélén már-már utól érték. Ekkor Juliska, végső szorultságában elő vette a harmadik tojás-kát és oda csapta egy fához, hogy darbokra tört.

A KOSÁR . . . TELE FOLYT VIZZEL.

(Lásd a 279. lapon.)

Ebben a pillanatban ragyogó fény ötlött szemébe a fák közül. Amint oda nézett, tündöklő márvány palotát pillantott meg, melynek ajtajához széles lépcső vezetett föl. Az ajtóban pedig deli királyfi állt és örvendezve kiáltá:

— Jőjj már, Juliska, jőjj már végre, kedves mátkám. Oly régen várlak! (Lásd a képet a 283. lapon.)

A gonosz asszony utána rohant Juliskának, de a sima lépcsőn elesett és a nyakát szegte.

Juliska ezt már nem is látta, mert a tündér királyfi bevezette a palotába, az aranyos nagy terembe, ahol már együtt volt a fényes násznép. Megtartották a lakodalmat, utána a nagy vendégséget és azután boldogan éltek sokáig és még ma is élnének, ha már rég meg nem haltak volna.

A KAVICS ÉS A MAKK-SZEM.

— Példázat. —

Míg futkosásról tért a diák-gyerek este haza s lefekvés előtt sokféle portékát rakott ki a zsebeiből az asztalra. Volt ott czeruza, tollkés, kenyér-darab, mogyoró és egyebek közt egy igen fényes kavics meg egy érett makk-szem is.

Ez a kettő, a kavics és a makk, szorosan egymás mellé került. A csillogó kavics mérgesen felförmedt:

— Ejnye, te silány csuf jószág, hogy mersz így hozzám dörgölőzni? Nem látod, milyen fényes és ragyogó vagyok? Mindenki örül, ha lát. Te pedig legfőljebb arra vagy jó, hogy a sertés megegyen.

— Igaz, felelt a szerény makk szelíden. De lásd, az emberek szeretik a sonkát, kolbászt, tehát ha a sertés fölhízik rajtunk mégis csak hasznosak vagyunk.

— Ne vitázz velem, vakmerő! Volna csak kezem, mindjárt meghuznám a füledet, ha ugyan volna füled.

A makk-szem, békesség barátja levén, elhallgatott.

Reggel a szoba-lány, amint takarított, ott találta őket az asztalon.

— Az az urfi mindenféle szemetet össze hordoz, mondá.

Fogta a fényes kavicsot is, a makkszemet és a nyitott ablakon kidobta messzire a kertbe.

Egymástól nem messzire estek. Nem sokára pedig, mikor a kertész fölásta ott a földet, mindketten mélyen lekerültek. A kavics tavaszkor, újabb kapáláskor, ismét fölszínre került, de a makk helyett egy kis hajtás bujt ki, amely aztán mindinkább növekedett, erősödött és lassan-lassan szép fácskává fejlődött.

Multak az évek. A kavics hol újra a föld alá, hol megint a fölszínre került, de soha senki ügyet sem vetett reá. A fácskából ellenben hatalmas tölgyfa lett, melynek ágain madarak zengtek, árnyékában emberek pihentek s mindenki dicsérte és bámulta. A megvetett, haszontalan kavics felsőhajtott:

— Abból a szerény makk-szemből lett ez a hatalmas fa! Szerény külső alak becses tartalom, jó mag rejlett benne, én pedig csak külsőleg csillogtam, a fényem lekopott s örökre csak hitvány kavics leszek!

KOCZKA-REJTVÉNY.

— Balról jobbra s fölülről lefelé olvasható. —

A	A	A	Á	= Ragadozó állat neve.
I	I	U	U	= A hal-pete másik neve.
H	K	L	L	= Folyó is, hegység is Európában.
R	R	Z	Z	= Vármegye is, folyó is, helység is Magyarországon.

A megfejtők név-sorából elsőnek kisorsolt kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Mesék.“

Az ifjuság számára írta Greguss Ágost.

AESOP ÉS A VÁNDOR.

— Mese a mese-költőrül. —

AZ ÓKORI híres mese-költő, Aesop, utközben egy vándor emberrel találkozott. A vándor illedelmesen köszönt és azt kérdezte, mennyi idő alatt jut el ezen az uton a legközelebbi városba.

— Menj csak! felelé Aesop.

— Azt ugyis tudom, hogy mennem köll, ha oda akarok jutni, szólt a vándor. De mennyi ideig tart?

— Menj csak! ismétlép Aesop.

A vándor boszankodott.

— Ez ugyan barátságatlan ficzkó! dörögötte magában.

Es megindulván, szapora léptekkel ment odább. De alig lépett néhányat, Aesop utána kiáltott:

Egy óra alatt ott leszel a városban.

A vándor csodálkozva fordult meg és kérdé:

— Hát az imént, mikor illendően kérdeztelek, mért nem akartad megmondani?

— Hogyan mondhattam volna meg, amíg nem tudtam, mekkorát és mily szaporán szoktál lépni? Most már láttam és tudom, hogy ha így léptegetsz tovább, egy óra alatt czélhoz érsz.

ARANY KALÁSZOK.

ARRA a kérdésre, mi jobb száz ezer forintnál? — így szól a tréfás felelet: *Két*-száz ezer forint. Megfordítva arra a komoly kérdésre: mi rosszabb az elkövetett hibánál? — azt felelhetjük: *két* elkövetett hiba. Pedig azt, aki hibát követett el, nagyon fenyegeti a veszedelem, hogy az első hibát még másodikkal is tetézi. Aki nem arra törekszik, hogy egyenes uton, őszintén tegye jóvá botlását, hanem abban mesterkedik, hogy takargassa, eltagadja, talán másnak a vállára hárítsa, az kétszeresen bünössé válik. Ne hidd tehát soha, hogy hibát hibás uton jóvá lehet tenni.

*

»Olyan a kimondott szó, mint a nyíl: ha egyszer elröppent, vissza hívni nem lehet!« mondja a példa-szó. Nagyon vigyázz tehát, hogy meggondolatlan gunyos, csipős, sértő szót ne mondj, mert még ha talán megbocsátja is, akit sértettél vele, a bántódás emléke, mint a nyíl okozta seb helye, megmarad és az elhirtelenkedett csipős szó talán eltávoitja tőled azt, aki jó barátod lehetett volna.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« LIIII. köt. 16-dik számában közölt rejtett mondatok megfejtése:

*Ki korán kel, aranyat lel.**Maga kárán tanul a magyar.**Segíts magadon és Isten is megsegít.**Nyugtával dicsérd a napot.*

Helyesen fejtették meg: Flór Anna, Jalsoviczky Irénke, Fuchs Janka, Mérey Ágosta, Armuth Erzsike, Farkas Ilonka, Mariska és Laczi, Goldmann Pál, Fleischmann testvérek, Gyermekek Kálmán, Nékám István és Ervin, Máder Iduska, Micsinay István, Pílz Erika és Felice, Kopp Irma, Erdős József és Ödön, Hutter Lajos, ifj. Bécsy Lajoska, Mándy Baba (Jövőre igazi nevedet ird ki, másképp nem vehetném föl a lajstromba. Több ízben megjegyeztem, hogy a »Baba«, »Títi«, »Lolo« s más efféle becuzó nevek a család körében kedvesek lehetnek ugyan, de nyomtatott névsorban való közlésre nem alkalmasak és a »Kis Lap«-ból is ki vannak zárva. *F. b.*), Csetényi Andorka, Sturm Renée, Korbuly Józsika, Kerpely Jenő, Esterházy László, Bodola Mariska, Sztankovánszky Tibor, ifj. Körösi Károly, Nagy Lenke, Szikszai Esztike, Mészáros Jolánka és Matildka, Nádosy Ella, Groedel Lajos (Még most is beteg vagy, hogy czeruzával irsz? *F. ö.*), Molnár Ferencz, Kiszlingstein testvérek, Benkó Jenő, Számek Margit és Zoltán, Herczeg Malvina, Lázár Mariska és Etelka, Taxner Béla, Záborszky Mariska és Dezső, Heszke Irma, Stein Elvira és Oszkár, Schwarz József és Béla, Berényi Irma, Sier Friczike, Bohrandt Lajos, Vuskits Józsa, Breszlauer Blanka, Petelei Mariska, Zettl Győző, Szitányi Matild, gróf Degenfeld Ilka, Vadas Zoltán, Ebeczky Gabriella, Bajay János, Kis Károly, Krivány Dénes, és Jankó, Eysner Frigyes, Lóránt Ella, Jurenák Ferencz, Glaubauf Aladár, Badics Gizi, Draskóczy Lajos, Bogyay Ernő, Baudiss Gusztáv, Subert Margit (Nevedet Lubertnek is

lehetne olvasni. *F. b.*), Benedek Dávid, Berényi Margit, ifj. Kresz Károly, Rojkovics Mariska, Arleithner Artur (A nevedet elolvashatóan írjad! Arleithner, Astleithner vagy-e? *F. b.*), Feller Erna és Kálmán, ifj. Edelsheim-Gyulai Poldi, Krajcsovicz Paulicza, Ottó és Sándorka, Piller Géza, ifj. Szikula Andor, Valások Annuska, Szalkai Bandi és Pál, Oppenheim Irén, Mayer Géza, Grün testvérek, Kovalóczy Rudi, Bachrach Mátyás, Bornemisza Józsika, Barsi Dezső, Boros Emmike, Herczegh Ilonka és Albert, Csáky Ilona, Herzfeld Ella és Paula, Kazy Livia, Preisach Frida, Masjon Márta és Vilike, Veress Gizike, Biehn Matild, ifj. Bolyó Károly, Jakubcsó Margit és Irénke, Hirsch Katinka, Zmeskáll Pistike, Przybilla Jenő, Kis Erzsé és Antalka, Szerdahelyi Iluska, Kövesi Jenő, Graefl Paula és Márta, Kövér Micziké, Marczali Bözse és Póli, ifj. Némethy Károly, Koronthály Zoltán, Kláber Alfréd, Khuen-Héderváry Károly, Steiner Olga, Leo, Dezső és Misi.

A jutalom kisorsolása szabály-szerűen megtörténvén, nyertes lett *Bodola Mariska*, *Nagy-Enyeden*, kiknek a jutalom-könyvet (*Apró szindarabok*), gyermek-előadásokra gyűjtötte *Forgó bácsi*, több képpel, díszes vászon kötésben) a kiadó hivatal megküldi.

*

A *»Kis Lap«* LIII. köt. 15-dik számában közölt rejtély megfejtését utólag még beküldték: *Erődy László*, *Kis Károly*, *Koronthály Zoltán*, *Eysner Frigyes*, *Subert Margit*, *Weltner Stefánia* és *Mariska*, *Vadas Zoltán*, *Sier Friczike*, *Khuen-Héderváry Károly*.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Szakács Nándor. Belsőbb családi dolgok elmondása nem való a *»Kis Lap«*-ba. Annál inkább az a kedves kép, melyet soraid mellé csatoltál. — **Taxner (y?) Béla.** Éppen csak számokat írtál föl s egy szó utasítással sem kíséred. Ird meg bővebben mit akarsz velők s a nevedet olvashatóan jegyezd alája. — **Benkó Jenő.** Az egész hazában szerte hangozik a mi szeretett királyunk dicsőítése. Hogy maradhatott volna el a legmagyarabb s leghazafiasabb városok egyike: *Nagy-Kőrös*? — **T. I.** Azt a könyvet nem bírom s így nem szolgálhatnék vele még az esetre sem, ha tudnám hová küldeni, mivel a p. bélyeg el van kenve s a sorok keltezési helye nincs megnevezve. De hiszen csak két rendszer van: ez *Ahn-Ollendorfé* s a *Toussaint-Langenscheidt-féle*. Valamennyit ajálhatom. — **Záborszky Mariska és Dezső.** A régi hexameter-versor így szól: *»A kerekés kerekét kereken kerekíti kerekre.«* Ily értelemben köllene már most a rejtélyt megváltoztatni. De mivel így egyttal el is van áruva a megfejtése, keressetek mást. A kerekés betűket ügyesen rajzolta meg *Dezső*. Vagy *Mariska* volt? — **Berényi**

Irmuska. Leveled nagy örömmre szolgál. Bár csak elszadulhatnék hazulról, amikor azt a ropogós magyar tánczot fogjátok járni! — **Sier Friczike.** Már csak itt említhetem meg, hogy a *»váltott fejek«* cz. képrejtvényt te is kielégítőn oldottad meg. — **Khuen-Héderváry Károly.** Olyan csinos képpel diszeskedő papirosra írtad leveledet, hogy az ember szinte sajnálja eldobni. — **Dr. R. . .** (Az egész nevet el nem bírtam olvasni.) Hogy gondolja már azt, hogy kis olvasómnak, *H. Erzsikének* *»ő nagysága«* czímen küldjük a *»Kis Lap«*-ot? — **„Caro.“** Némi igazításra szorul. Alkalom adtán foglalkozom vele s rajzjal közlöm. — **Fellner Evva és Kálmán.** Igaz örömmel látlak titeket is a *Forgó bácsi »Kis Lap«*-jának zászlaja alatt. — **ifj. Kresz Károly.** Bármely csütörtök este szivesen látlak a szerkesztői műhelyben. — **Erődy László.** Hogy ne fogadnám el? Még szivesebben, ha nem tépett szélű papirosra írnál. — **Engel Jóska.** Csak elnézem a leveled borítékát, melyen az írott s a nyomtatott czim is német. Pedig Pécsről kaptam, mely város tudtommal nincs Németországban. — **Szalontay Barna.** Sort illik tartanom. Hát ha még látnád azok számát, akik utánad következnek! — **Erdős József és Ödön.** Reményem, valamely felebaráti czélna adtátok elő a *»Hopsza kisazonyt.«* — **Rákosi Elemér.** A feladvány koczka-sorai mellé oda köll írni a jelentést is, hogy a megfejtő tudhassa, mily irányban gondolkozzék. Így megfejelve küldjed be újra. A koczka-rejtvényt nagyobb írásban köll följegyezned. — **Schwarz Magda.** Megegnék, hogy minden nap küldenék nektek *»Kis Lap«*-ot! Tán bizony még esti kiadással megbővitve? Éppen elég az egyszer egy héten. Hát bátyáddal s aranyos hugoskáddal mikor látogatsz már meg? — **Esterházy Erzsébetke.** Azt a reggeli főcskendezést tekintsük a gondos kertész öntözésének, melytől a virág csak annál frissebb színben virul. — **Keresztély Ernő.** Csak óhajítani lehet de a szerencse mindig a maga útján jár. Majd egyszer tán rád is mosolyog. — **Kiss Erzsike.** Te a *»Kis Lap«*-nak csupán az elbeszéléseit, meséit és versikéit szereted olvasni, míg ez a rovat, a *»Forgó bácsi postája«*, mely elé annyi olvasó társad kíváncsian tekint, rád nézve egy csöppet sem érdekes. Pedig nem csak annak a gyermeknek szól, akihez az üzenetet intézem, hanem mindnyájatoknak. Furesza volna, ha még ezeket a sorokat sem olvasnád el. — **Krajcsovicz testv.** Soraitok nem jutottak el hozzám, különben a nevetek, föl-téve, hogy helyes megfejtést küldtetek, megjelent volna. — *Több levélről a jövő számban.*

A „KIS LAP“ minden kötetéhez **díszes színnyomatu bekötési táblák** kaphatók. Egy bekötési tábla ára **60 kr.** A *»Kis Lap«*-nak fél-évi folyamából telik **egy** kötet. Megrendelő czim: *Athenaeum könyvkiadó-hivatala, Budapest, Ferencziek-tere 3.*